

КОРУПЦІЯ НАБИРАЄ ТЕМПІВ (Рік 1995-й)

Для змін на краще маємо досить багато можливостей і факторів: багатючі природні ресурси (включно з нафтою, газом, алмазами, чорноземами і сприятливим кліматом), працьовитих людей, потужний науково-технічний і виробничий потенціал...

Здавалося б цього мало бути досить для побудови радісного й благополучного життя. Але...

Перші прояви кучмономіки

Той рік увійшов в історію України активним розвитком і вдосконаленням корупційно-мафіозних конструкцій в апаратних структурах. Кабмін успішно імітував діяльність, а Верховна Рада все більше набувала ознак дискусійного клубу. Кінцевий результат хибної організації життя в державі зумовлювався трьома основними факторами: а) пасивністю президента у протистоянні з ВР і участю у нав'язаній йому кон'юнктурно-політичній грі; б) ігноруванням провідними економістами держави інтересів і величезних можливостей мікрорівня; в) впертим відстоюванням політиками всіх уподобань тези про можливий успіх **економічних** реформ тільки за умови попереднього **політичного** реформування.

У владному лексиконі 1995-го найбільш уживаним виразом було «розмежування повноважень». Усі галасували і дебатували про розмежування повноважень, але чомусь ніхто не згадував про головне: найвищою посадовою особою в державі є всенародно обраний президент, за якого віддали голоси не десятки тисяч, а десятки мільйонів виборців. З президента все починається, а всі інші розмежовуються ним самим і за його волею. І саме президент України мав би ліквідувати протистояння окремих структур, залишивши лише позитивні зв'язки управління державою, усунувши негативні, котрі за певних умов породжують корупцію. Тоді наша газета писала: «...якби зараз на місці нашого голови держави стояв нинішній спікер парламенту, то питання про владу було б вирішене три місяці тому». Спікером тоді був О. Мороз.

Тоді президент нічим не виявив своєї рішучості чи необхідного розуміння того, що національний продукт України створюється не на високому бюрократичному макрорівні, а на мікрорівні життя й праці громадян.

Влада народу — це не стільки право раз на чотири роки згадати порядність кандидата, щоб потім надати йому можливість добре влаштуватися, скільки щоденна копітка робота десятків мільйонів людей у виробництві товарів та послуг.

...Пшениця росте у полі не тому, що ВР прийняла або відхилила якийсь закон, а тому, що певні громадяни посіяли зерно. Сталь варять українські громадяни біля мартенів з української залізної руди, а не з постанов Кабміну.

«Вечірній Київ», 18.02.1995 р.

Тим часом, російські маніпуляції навколо енергоносіїв серйозно вплинули на зменшення виробництва багатьох традиційних українських експортних товарів — від цементу до олії, цукру та верстатів. Масово рушила криза неплатежів, яку посилювала антинародна податкова політика держави.

Тим часом нотувалося суттєве зростання тіньового обороту, який втягував у свою сферу дедалі більшу кількість громадян в умовах стагнації державного сектора економіки. На тлі подальшого зменшення реальних прибутків населення різко

збільшилася економічна злочинність, про що повідомив В. Дурдинець, зокрема зупинившись на труднощах боротьби з корупцією.

Складну позиційну боротьбу веде досвідчений голова Кабміну. Рішуче тупцює на місці президент зі своєю адміністрацією. У комуністичному театрі йде п'єса «Реформи без реформ.

«Вечірній Київ», 21.02.1995 р.

Приватизація державних підприємств відбувалася в умовах збереження у виробництві економічного порядку зразка 1921 року.

«Діяльність» виконавчої влади призвела до того, що на кінець I кв. 1995 р. зовнішній борг України в 6,5 млрд. USD дорівнював третині ВВП; з них 2,5 млрд USD боргу Росії виникли у період прем'єрства Л. Кучми, а за 8 місяців його президентства зовнішня заборгованість збільшилася додатково на 2 млрд. USD, не рахуючи відсотків по боргах та прострочених платежах.

Політика «закручування гайок» сприяла активному переходу підприємців у тіньову сферу.

Напередодні травневих свят голова «Просвіти» П. Мовчан і львівський СУМ висловили своє занепокоєння з приводу розвитку русифікаторських тенденцій в Україні: *«Йдеться не тільки про мовний бік справи, але, передусім, про штучне пригнічення розвитку нації в усіх аспектах, про те, що українську державу марно будувати за відсутності державницької свідомості в ЗМІ, серед працівників промисловості, освіти, культури, війська».*

... порівняльний аналіз усіх досі декларованих намірів

п. Л. Кучми на тлі повсякденної конкретики їх практичного втілення не дає великих підстав для оптимізму.

... щорічна доповідь... Президента — це початок чергового циклу майже безнадійного очікування народом позитивних наслідків нових і старих обіцянок.

«Вечірній Київ», 08.04.1995 р.

Майже одночасно з цим громадяни почули заспокійливий виступ В. Пинзеника, який напускав туману для прикриття катастрофічних наслідків діяльності «реформаторів».

Але туман В. Пинзеника у підбори не годиться туманові Л. Кучми, який через 8 місяців після проголошення «нової економічної стратегії» виголосив у квітні 1995 р.:

«...життя вимагає координації дій у напрямі стимулювання виробничого процесу. ...серед визначальних завдань корекції реформ — запровадження дієвих механізмів стимулювання виробничого процесу, ...стабілізації виробництва, забезпечення його ефективного росту».

Далі президент ще говорив про «зміцнення фінансового становища підприємств», «лібералізацію податкової політики», «економічне відродження України» тощо. Ті самі слова чуємо й сьогодні.

І яке це має значення — чи сам ці слова придумав, чи йому написали його підлеглі з адміністрації?

Головне — в іншому: слова ці були й залишаються безвідповідальними та, як тепер вже бачимо, оманливими у своїх наслідках. Доречно тут зацитувати також слова керівника управління з питань економіки президентської адміністрації В. Кузнецова про те, що «скорочення чисельності галузевих міністерств та відомств буде відбуватися одночасно з реорганізацією та підсиленням функціональних міністерств, щоб ті були в змозі виконати завдання радикального реформування економіки без втрати керованості».

Тепер можемо побачити всі результати цього «радикального реформування», «підсилення» та «керованості».

«Весь час високі урядовці, починаючи від президента, розп'якують про кризу неплатежів, але ж самі цю кризу й створили. ...Ну хіба це не диверсія — стягнення ПДВ з вартості імпортової сировини для потреб власного виробництва».

«Вечірній Київ», 01.08.1995 р.

Закінчувався рік, а все ще не було головного: в державі не було створено системи наповнення бюджету за рахунок праці власного народу, натомість було створено досить умов для процвітання тіньового бізнесу (зокрема, відновлено діяльність сумнозвісного московського МММ у Києві).

Під галас навколо «реформування» тільки протягом семи місяців 1995 року народжено 147 нових нормативно-правових та інструктивних документів з регулювання різних напрямів економічної діяльності, багато з яких суперечать один одному.

16 серпня головний економіст адміністрації президента

В. Кузнецов знову виголосив заплутані пояснення причин фінансової кризи і різкого падіння курсу засобів платежу.

1 вересня уряд у вигляді чергового кроку «реформування» підняв роздрібні ціни на газ до 42%.

«Зараз нагорі стоять інтереси дніпропетровського військово-промислового клану, котрий споріднився зі столичним фінансовим кланом, й інтереси якого відображає п. Л. Кучма».

«Вечірній Київ», 15.12.1995 р.

А тим часом тривала гра у приватизацію, де 4 «фінансові посередники» робили собі мільйони доларів на зубожінні мільйонів громадян. Кучмономіка набирала обертів.

«Вечірній Київ», 30 червня 1999 р.